

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

НЕДЈЕЉНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА

30.12.2024. – 03.01.2025.

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО, СЛУЖБА FRONT OFFICE

Сарајево, 06.01.2025. године

**НЕДЈЕЉНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 30.12.2024. – 03.01.2025.**

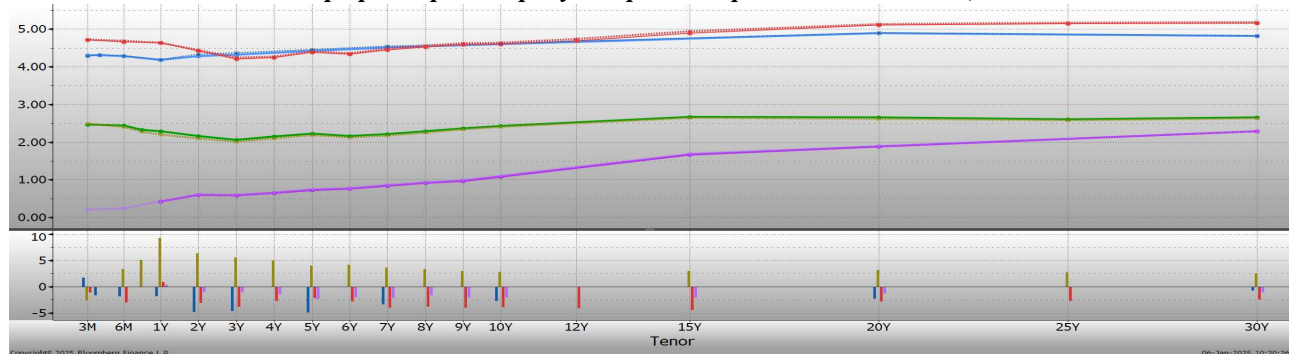
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обавезнице

Приноси	Зона евра		САД		Велика Британија		Јапан	
	27.12.24	3.1.25	27.12.24	3.1.25	27.12.24	3.1.25	27.12.24	3.1.25
2 године	2,10	2,16	4,33	4,28	4,47	4,42	0,62	0,61
5 година	2,19	2,23	4,46	4,41	4,41	4,39	0,77	0,75
10 година	2,40	2,43	4,63	4,60	4,63	4,59	1,13	1,10

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке *Vibillove*

Доспијеће	Приноси	
	27.12.24	3.1.25
3 мјесеца	2,565	2,560
6 мјесеци	2,402	2,435
1 година	2,241	2,310

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обавезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 03.01.2025. године (пуне линије) и 27.12.2024. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЗОНА ЕВРА

Приноси обавезница зоне евра су на почетку протекле недјеље биљежили благи пад, док су тржишта обавезница била затворена у уторак и сриједу. Након што су тржишта отворена 2. јануара приноси су забиљежили корекцију навише, а раст истих је био више изражен у петак. На недјељном нивоу приноси њемачких обавезница су повећани за 3 до 6 базних поена, приноси француских обавезница за 6 до 9 базних поена, а приноси италијанских обавезница за 5 до 8 базних поена.

Објављени подаци о расту инфлације у неколико чланица зоне евра, посебно у Шпанији гдје је раст био изнад очекивања, иду у прилог постепеном смањењу каматних стопа ЕСВ. Члан УВ ЕСВ Сторнарас је изјавио да, узимајући у обзир повећану неизвјесност, кораци које ЕСВ подузима требају да буду постепени, али и да, наравно, ни већи кораци не требају да буду искључени уколико надолazeћи економски подаци буду сугерисали да ће се инфлација у средњем року кретати испод циљаног нивоа. Сторнарас је касније изјавио да очекује да ће се каматне стопе, које су подложне непредвиђеним ризицима у Европи и САД, смањити на ниво око 2% до јесени 2025. године. Ово је у складу са прогнозама економиста и инвеститора који очекују да ће ЕСВ до половине године ублажити монетарну политику како се инфлација буде стабилизовала на 2%, док економија слаби. Члан УВ Холцман је изјавио да би ЕСВ могла да сачека прије наредног смањења каматних

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може да наступи као последица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.

стопа уколико се материјализују инфлаторни ризици високих цијена енергената и снажније депрецијације евра. Члан УВ Нот је упозорио да би трговински рат са САД могао довести до тога да Кина извезе дефлацију у Европу тако што ће продавати производе по нижим цијенама, као што је то већ видљиво на тржишту челика. Предложио је синдикатима у Европи да ублаже захтјеве за повећања плата како би се избјегао раст инфлације.

Раст кредитирања компанија у новембру је смањен на 1,0% са 1,2%, колико је износио у октобру. Истовремено, кредитирање становништва је забиљежило највећи раст од августа 2023. године, те је повећано на 0,9% мјесечно са 0,8%, што историјски посматрано и даље представља умјерен раст.

Табела 3: Кретање економских индикатора за зону евра

Ред. Бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно	Претходни	
			стање	период	
1.	БДП – Холандија (Q/Q) финал.	III квартал	0,8%	0,8%	1,1%
2.	БДП – Шпанија (Q/Q) финал.	III квартал	0,8%	0,8%	0,8%
3.	Однос дефицита и БДП-а – Италија (Q/Q)	III квартал	-	4,6%	5,8%
4.	Монетарни агрегат МЗ – ЕЗ (Г/Г)	НОВ	3,5%	3,8%	3,4%
5.	РМІ индекс прерађивачког сектора – ЕЗ (финал.)	ДЕЦ	45,2	45,1	45,2
6.	Произвођачке цијене – Ирска (Г/Г)	НОВ	-	2,1%	-1,7%
7.	Произвођачке цијене – Шпанија (Г/Г)	НОВ	-	0,9%	-3,9%
8.	Произвођачке цијене – Аустрија (Г/Г)	НОВ	-	-2,0%	-2,3%
9.	Малопродаја – Шпанија (Г/Г)	НОВ	3,0%	1,0%	3,4%
10.	Малопродаја – Грчка (Г/Г)	ОКТ	-	-0,6%	1,7%
11.	Обим малопродаје – Финска (Г/Г)	НОВ	-	-2,6%	-2,3%
12.	Стопа незапослености – Њемачка	ДЕЦ	6,2%	6,1%	6,1%
13.	Стопа незапослености – Финска	НОВ	-	8,1%	8,1%
14.	Стопа незапослености – Грчка	НОВ	-	9,6%	9,8%
15.	Промјена броја незапослених – Шпанија (у '000)	ДЕЦ	-	-25,3	-16,0
16.	Стопа инфлације – Ирска (прелим.)	ДЕЦ	-	1,0%	0,5%
17.	Стопа инфлације – Шпанија (прелим.)	ДЕЦ	2,6%	2,8%	2,4%
18.	Стопа инфлације – Португалија (прелим.)	ДЕЦ	-	3,1%	2,7%

САД

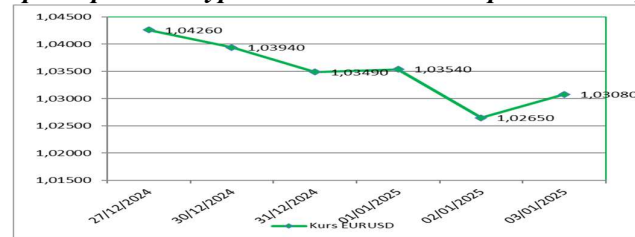
Финансијско тржиште у САД протекле недјеље је било релативно мирно због сезоне празника. Приноси америчких државних обавезница су забиљежили смањење дуж цијеле криве.

Креатори монетарне политике Феда су били прилично суздржани по питању даљих одлука централне банке о каматним стопама, док тржишни учесници и даље перципирају најављена два смањења у овој години. Двије званичнице Феда су нагласиле да борба против инфлације није готова, те да има још посла да се постигне циљ од 2%. Предсједница Феда из Сан Франциска Дали је истакла да су цијене и даље “непријатно изнад циља“, што је поновила и чланица FOMC-а Куглер. Дали и Куглер су, такође, нагласиле да централни банкар морају да воде рачуна о тржишту рада. Предсједник Феда из Ричмонда Баркин је изјавио да изгледи за раст економије САД-а имају узлазну путању у овој години.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	ISM индекс прерађивачког сектора	ДЕЦ	48,2	49,3	48,4
2.	PMI индекс прерађивачког сектора (финал.)	ДЕЦ	48,3	49,4	49,7
3.	Потрошња грађевинског сектора (М/М)	НОВ	0,3%	0,0%	0,5%
4.	Број иницијалних захтјева незапослених за помоћ	28. дец	221.000	211.000	220.000
5.	Број континуираних захтјева незапослених за помоћ	21. дец	1.890.000	1.844.000	1.896.000
6.	Број одобрених хипотекарних захтјева	27. дец	-	-12,6%	-10,7%

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле недјеље

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,0426 на ниво од 1,0308.

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Учесници на тржишту очекују смањење каматних стопа за 53 базна поена ове године. ВоЕ смањује каматне стопе спорије од других централних банака, те је током 2024. године референтна каматна стопа ВоЕ смањена за 50 базних поена, док су референтне каматне стопе Феда и ЕСВ смањене за 100 базних поена. Аналитичари су примјетили да су раст плата и инфлација услуга у Великој Британији и даље високи, што води опрезнијем приступу ВоЕ, и очекују даља квартална смањења током 2025. године, како тржиште рада буде слабило и смањивало инфлацију.

Премијер Стармер је замолио главна регулаторна тијела Велике Британије, укључујући *Ofgem* и *Ofwat*, да предложе реформе како би се повећао економски раст. Ово је услиједило након података објављених прошле недјеље, који су показали стагнацију економије Велике Британије у периоду између јула и септембра.

ВоЕ је објавила да је уложила 46.180 милијарди GBP у свој први краткорочни репо у 2025. години. Краткорочни репо омогућава банкама да позајмљују новац од ВоЕ на седмодневни период у замјену за висококвалитетни колатерал, што има за циљ одржавање међубанкарских каматних стопа близу референтне каматне стопе ВоЕ.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	PMI индекс прерађивачког сектора (финал.)	ДЕЦ	47,3	47,0	48,0
2.	Nationwide индекс цијена некретнина (Г/Г)	ДЕЦ	3,8%	4,7%	3,7%
3.	Нето потрошачки кредити (у млрд GBP)	НОВ	1,2	0,9	1,0
4.	Број одобрених хипотекарних кредита	НОВ	68.700	65.700	68.100
5.	Монетарни агрегат М4 (Г/Г)	НОВ	-	2,9%	3,0%

Током протекле недјеље GBP је депрецирала у односу на EUR, па је курс EURGBP забиљежио благи раст са нивоа од 0,82901 на ниво од 0,82967. GBP је депрецирала и у односу на USD, па је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,2578 на ниво од 1,2423.

Одржање одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може да наступи као последица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.

ЈАПАН

Финансијско тржиште у Јапану је, изузев понедељка, протекле недјеље било затворено због празника.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI индекс прерађивачког сектора (финал.)	ДЕЦ	49,6	49,0

JPY је током протекле недјеље апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 164,59 на ниво од 162,08. JPY је апрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио благи пад са нивоа 157,87 на ниво од 157,26.

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може да наступи као последица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.

НАФТА И ЗЛАТО

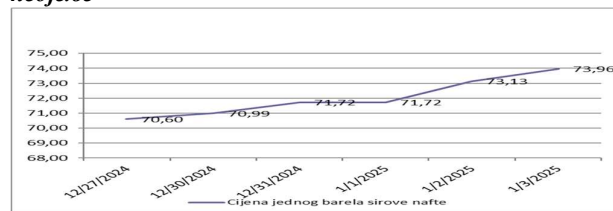
Цијена једног барела сирове нафте на отварању тржишта у понедељак је износила 70,60 USD (67,72 EUR).

Тржишта су током претходне недјеље била прилично мирна усљед празничне атмосфере. До средине недјеље цијена нафте је биљежила благи раст, док је у сриједу тржиште било затворено због празника. Раст цијене овог енергента је настављен и до краја недјеље.

Без обзира на раст у уторак, изазван експанзијом прерађивачког сектора Кине, за цијену нафте је 2024. година била друга година која је завршена са губитком. Прерађивачки сектор Кине је забиљежио експанзију у децембру трећи мјесец заредом, али је ова земља објавила да су квоте за увоз сирове нафте у 2025. години смањене на 152,49 милиона метричких тона са 182,69 милиона метричких тона, колико су износиле у 2024. години. ОПЕС и ИЕА су смањили прогнозе раста потражње за нафтом због слабије потражње у Кини, уз предвиђање вишка на тржиштима у 2025. години. Цијена нафте је првог радног дана у 2025. години забиљежила раст од скоро 2% усљед смањења залиха сирове нафте у САД и техничких показатеља. Залихе САД су смањене за 1,18 милиона барела у недјељи закључно са 27.12. Аналитичари примјећују да је цијена досегла ниво изнад стодневног просјека, што указује на могућност даљег раста. Одлазећи предсједник САД Бајден планира да објави декрет којим се трајно забрањује развој нових произвођача нафте и гаса на обалама САД, што ће закомпликовати Трампове планове за домаћу производњу енергије.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 73,96 USD (71,75 EUR), што представља раст од 4,76% на недјељном нивоу.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле недјеље

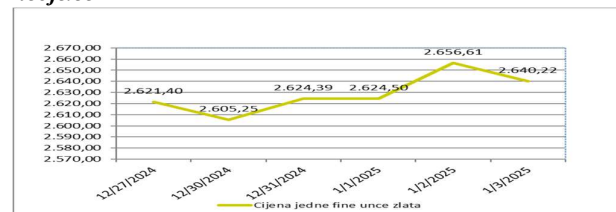
На отварању лондонске берзе метала у понедељак цијена једне fine унце злата је износила 2.621,40 USD (2.514,29 EUR).

Упркос смањењу приноса америчких државних обавезница, блага апрецијација USD се одразила на благо смањење цијене овог племенитог метала на почетку недјеље. У уторак је цијена злата благо повећана, а у сриједу нису забиљежене промјене цијене због празника на већим свјетским тржиштима. До краја недјеље цијена овог племенитог метала се кретала у уском распону. Аналитичари су сада фокусирани на монетарну политику Феда, трговинску политику новоизабраног предсједника Трампа и напоре Кине за јачање економског раста у 2025. години.

Цијена злата је порасла на крају 2024. Према анализи Bloomberg-а, очекује се да ће кретање цијене злата у 2025. години зависити од потражње централних банака више него од традиционалних фактора, као што су реалне каматне стопе, кретање USD и тржиште дионица. Овај племенити метал је забиљежио најбоље перформансе још од 2010. године због раста потражње за активама сигурног уточишта усљед ублажавања монетарне политике САД, геополитичких нестабилности и рекордних куповина централних банака. Традиционални фактори су имали мали утицај на кретање ове цијене, а смањено држање ETF-ова указује на смањење интересовања инвеститора. Goldman Sachs Group Inc. саопштио је да више не очекује да ће цијена злата достићи ниво од 3.000 USD по унци до краја године, помјерајући прогнозу на средину 2026. године, а на основу очекивања да ће Фед направити мање смањења каматних стопа.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 2.640,22 USD (2.561,33 EUR), што представља раст од 0,72% на недјељном нивоу.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле недјеље

Одржање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може да наступи као посљедица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на основу њих.